

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	magiszteri	Tagozat	nappali/levelezői	Tanév/félév	2023/2024 I.
Ступінь вищої освіти	магістр	Форма навчання	денна/заочна	Навчальний рік/семестр	

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	A nyelvtudomány aktuális kérdései
Назва навчальної дисципліни	Актуальні проблеми сучасної лінгвістики
Tanszék	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport
Кафедра	Кафедра Філології, Угорська філологія
Képzési program	035 Filológia. (035.07 Magyar nyelv és irodalom)
Освітня програма	035 «Філологія» (035.07 Угорська мова та література)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 3
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Nappali: Előadás: 16 Szeminárium/gyakorlat: 12 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: 62 Levelező: Előadás: 6 Szeminárium/gyakorlat: Laboratóriumi munka: – Önálló munka:
	Типдисципліни (обов'язковачивибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 3 Денна: Лекції: 16 Семінарські/практичні заняття: 12 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 62 Заочна: Лекції: 6 Семінарські/практичні заняття: Лабораторні заняття: – Самостійна робота:

<p>Tárgyfelelősoktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)</p> <p>Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, науковиступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)</p>	<p>Dr. habil. Beregszászi Anikó, PhD Берегсасі Аніко Ференцівна, професор філософії beregszaszi.aniko@kmf.org.ua;</p> <p>Máté Réka, oktató mate.reka@kmf.org.ua Матей Рейка Ласлівна, викладач mate.reka@kmf.org.ua</p>
<p>A tantárgy előkövetelményei</p> <p>Пререквізити навчальної дисципліни</p>	<p>Bevezetés a nyelvtudományba / Вступ до мовознавство. A tudományos kutatás alapjai / Основи наукових досліджень</p>
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p> <p>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</p>	<p>Célja: A nyelvtudomány aktuális kérdései című tárgy célja az alábbi filológus-nyelvész kompetenciák elsajátítása;</p> <ul style="list-style-type: none"> - az elvont gondolkodás fejlesztése, az elemzési és szintetizálási képességek, illetve az új ötletek létrehozási képességének fejlesztése; a különböző forrásokból származó információk keresése, rendszerezése és kritikai elemzése; - a filológiai ismeretek elmélyítése, különös tekintettel az alapfogalmak elsajátítására, az elméleti és gyakorlati problémák, a fejlődéstörténet és a tudományos nyelvi ismeretek jelenlegi állapotának megértésére, a kutatott tudományos terület terminológiájának elsajátítására; - a nyelvészeti kutatások folytatásához szükséges készségek fejlesztése, mint például a nyelvi jelenségekkel kapcsolatos adatgyűjtés, a begyűjtött adatok rendszerezése, értelmezése és elemzése a klasszikus és modern kutatási megközelítések, valamint megfelelő általános tudományos módszerek alapján; - a filológia, illetve a nyelvészet sokrétű problematikájának és feladatainak megoldása a természetük, a befolyásoló tényezők, illetve a fejlődési tendenciák megértése által, elméleti és kísérleti (empirikus) módszerek felhasználásával; - az innovatív filológiai módszerek felhasználása az oktatók által az interdiszciplináris filológiai kutatások feladatainak megvalósítására és a kreatív tevékenységek megteremtésére. <p>Meta disziplíni «Актуальні проблеми сучасної лінгвістики» удосконалити компетентність філолога-мовознавця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвинути здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей; до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел; - поглибити знання у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових лінгвістичних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку; - виробити навички збирати дані для лінгвістичного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх; аналізувати мовні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх

дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів;

- розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології, зокрема мовознавства на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку й з використанням теоретичних та експериментальних методів;

- сформувати здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень, до лінгвокреативної діяльності в науково-інноваційній сфері, до викладацької діяльності в межах спеціальності «Філологія».

Tárgya – a fonetika, a lexikológia és a frazeológia, a morfematika, a morfológia és a derivatológia, a morfológia és a mondattan, a dialektológia, a szociolingvisztika, a generatív, kognitív nyelvészet és nyelvtudomány aktuális kérdéseinek a vizsgálata.

Предмет навчальної дисципліни – актуальні питання фонетики та фонології, лексикології та фразеології, морфеміки, морфонології та дериватології, морфології та синтаксису; діалектології, соціолінгвістики; генеративної, когнітивної, типологічної лінгвістики.

Kialakítandó kompetenciák:

ЗК 1. Államnyelvi kommunikációs képesség szóban és írásban egyaránt.

ЗК 2. Kritikai szemléletre és önkritikára való képesség.

ЗК 3. Különböző forrásokból származó információk keresésére, feldolgozására és elemzésére való képesség

ЗК 4. Idegen nyelvi kommunikáció képessége.

ЗК 5. A problémák azonosításának, felállításának és megoldásának képessége.

ЗК 6. Csoport- és önálló munkához való képesség.

ЗК 7. A sokféleség és a multikulturalizmus megbecsülése és tisztelete.

ЗК 8. Az elvont gondolkodásra, elemzésre és szintézisre való képesség.

ЗК 9. Információs és kommunikációs technológiák használatának készségei.

ЗК 10. Az új helyzetekhez való alkalmazkodás képessége.

ЗК 11. Képes kommunikálni más, különböző szakmai csoportok képviselőivel (más tudományterületek/gazdasági tevékenység típusok szakértőivel).

ФК 1. A magyar nyelvtudomány különböző problémáiban, nyelvi területeken, iskolákban való szabad eligazodás.

ФК 4. A filológia területén végzett kutatásokhoz és/vagy innovatív fejlesztésekhez szükséges módszertani, szervezeti és jogi háttér ismerete, azok eredményeinek szakmai közösség elé tárása és a szellemi tulajdon védelme.

ФК 5. Képes a terminológia szabad használatára a választott filológiai kutatási területen.

ФК 10. A magyar nyelv terminológiai, lexikai, szintaktikai és morfológiai normáinak ismerete és alkalmazásának képessége.

ФК 11. A filológiához, kutatáshoz, szerkesztéshez, irodalmi kreativitáshoz meghatározott módon kapcsolódó tudományos, alkotói, kulturális és egyéb tevékenységek különféle formáinak

megszervezése.

ФК 12. Képes tevékenységében a pedagógia, a pedagógiai folyamat és a didaktika ismereteit alkalmazni.

ФК 13. Képes a filológiai tudományok oktatási és módszertani támogatásának fejlesztésére; a korszerű információs technológiák alkalmazására a tanítási gyakorlatban

ФК 14. Az információáramlás kialakításának és feltárásának képessége a modern nyelvi és társadalmi-kulturális térben.

ФК 15. Az idegen nyelvű információforrások felhasználásának képessége a tudományos kutatási tevékenység során.

ФК 16. Aktuális tudományos, szakmai problémákkal foglalkozó magiszteri projektmunka összeállítása.

Програмні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних проблемах угорського мовознавства, у лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 4. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 5. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері філологічних досліджень.

ФК 10. Здатність володіти термінологічними, лексичними, синтаксичними та морфологічними нормами угорської мови та уміння її застосовувати.

ФК 11. Організувати різні форми наукової, творчої, культурної та інших видів діяльності, які певним чином стосуються філології, дослідження, редагування, літературної творчості.

ФК 12. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з педагогіки, педагогічного процесу та дидактики як теорії освіти і навчання.

ФК 13. Здатність розробляти навчально-методичне забезпечення занять з філологічних дисциплін; використовувати сучасні інформаційні технології у практиці

викладання

ФК 14. Здатність формувати та досліджувати 9 інформаційні потоки в сучасному мовному і соціально-культурному просторі.

ФК 15. Здатність використовувати іншомовні інформаційні ресурси в організації науководослідної діяльності.

ФК 16. Здатність розробити магістерський проект з актуальних науково-прикладних проблем галузевого розвитку.

A képzési eredmények:

PPH 2 Értékelni és kritikusan elemezni a társadalmi, személyes és szakmailag jelentős problémákat, és javaslatot tenni azok megoldására, olyan összetett és előre nem látható körülmények között, amelyek újszerű megközelítések alkalmazását igénylik.

PPH 3 Korszerű módszerek és technológiák alkalmazása, különös tekintettel az információs technológiákra, a szakmai tevékenységek sikeres és eredményes megvalósítására, valamint a kutatás minőségének biztosítása.

PPH 4 Értékelni és kritikusan elemezni a társadalmi, személyes és szakmailag jelentős problémákat, és javaslatot tenni azok megoldására, olyan összetett és előre nem látható körülmények között, amelyek új megközelítéseket igényelnek.

PPH 5 Más szakmai csoportok képviselőivel való hatékony interakció képessége.

PPH 7 A nyelvészet különböző irányainak és iskoláinak elemzése, összehasonlítása és osztályozása.

PPH 9 A választott filológiai szakirány elméleti alapjainak (fogalmak, kategóriák, alapelvek, alapfogalmak stb.) és szempontjainak elemzése.

PPH 10 Nyelvi, irodalmi, néprajzi anyagok gyűjtése és rendszerezése, különböző stílusú és műfajú szövegek elemzése és fordítása (a választott szakiránytól függően).

PPH 11 Különböző szövegek tudományos elemzése, megfelelő módszertani elvek figyelembevételével: értelmezni, strukturálni azokat, valamint önállóan feldolgozott adatok alapján következtetéseket megfogalmazni.

PPH 13 Filológiai kérdések lényegének és saját álláspontjuknak megismertetése a nagyközönséggel, más hallgatókkal.

PPH 16 A választott filológiai terület fogalmi ismereteinek felhasználása az ismeretek aktualizálását és integrálását igénylő összetett feladatok és problémák megoldására (gyakran hiányos/elégtelen információk és egymásnak ellentmondó követelmények ellenére).

Програмні результати навчання

PPH 2 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

PPH 3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

	<p>ПРН 4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ПРН 5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ПРН 7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрямки і школи в лінгвістиці.</p> <p>ПРН 9 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>ПРН 10 Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ПРН 11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРН 13 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору на них як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p> <p>ПРН 16 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p> <p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>A gyakorlati munkák során megszerezhető maximálisan 50 pont. A vizsgán megszerezhető 50 pont.</p> <p>На основі практичної роботи можна отримати максимум 50 балів. На іспиті можна отримати 50 балів.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p> <p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület (Google Classroom) belépési kódjai:</p> <p>Коди доступу до онлайн-платформи "Google Classroom":</p>
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p> <p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Kertész András: A nyelvész és a tudós. Magyar Tudomány 182. 2021/1: https://mersz.hu/mod/object.php?objazonosito=matud202101_f53928_i1. 116–119.</p> <p>Szilágyi N. Sándor: Világunk, a nyelv. Budapest: Osiris Kiadó, 2000. 217 old.</p> <p>О. Голубовська, І. Р. Корольов: Актуальні проблеми сучасної лінгвістики. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. – 223 с.</p> <p>О. О. Селіванова: Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. –</p>

	<p>Полтава: Довкілля-К, 2008. – 712 с.</p> <p>Т. М. Тимошенко: Актуальні проблеми сучасної лінгвістики. – Х.: Вид-во НУА, 2015. – 20 с.</p> <p>Kálmán László–Nádasdy Ádám: Hárompercesek a nyelvről. Budapest: Osiris Kiadó, 1999. 288 old.</p> <p>Kontra Miklós 2020: Mi hiányzik a magyar szociolingvisztikából? In. Heltai János Imre – Oszkó Beatrix (szerk.) Nyelvi repertoárok a Kárpát-medencében és azon kívül. Válogatás a 20. Élőnyelvi Konferencia Előadásából. Nyelvtudományi Intézet, Budapest. 20–43.</p>
--	---